

PERSBERICHT van 4 oktober 2016

Ontstellende armoedecijfers: de armoedebaarometer slaat rood uit

De Armoedebaarometer 2016, de negende op rij, toont ontstellende cijfers. Armoede stijgt opnieuw in Vlaanderen, kinderarmoede wordt structureel, de kloof tussen arm en rijk qua gezondheidszorg groeit, mensen met een migratieachtergrond blijven achterop hinken, laaggeschoolden hebben amper uitzicht op een beter leven, ... Onze doelstellingen die een halvering van de armoede, vooropstellen tegen 2017, lagen nog nooit zo ver. Alle levensdomeinen tonen ontstellende cijfers. Decenniumdoelen wil met deze Armoedebaarometer de alarmbellen doen rinkelen. Zowel de federale regering als de Vlaamse regering moeten hun doelstellingen en beloftes waar maken.

Stijgende armoede. Een groeiende kloof.

11.1 pct van de Vlamingen **leeft in armoede**. Jaren bleef dit cijfer schommelen rond 10 pct. Het beleid kon zich daarom tot voor kort gerust voelen, de cijfers veranderden immers nauwelijks. Vandaag is dit niet meer zo. Het zijn vooral de eenoudergezinnen en personen met een migratiegeschiedenis die erop achteruit gaan. Deze stijging is een trendbreuk, een teken aan de wand. Ze zou het beleid moeten verontrusten.

Nog meer verontrustend is de stijging van de **kinderarmoede**. Sinds 2012 neemt de kinderarmoede elk jaar toe. De meest recente cijfers zijn hallucinant: 1 op 8 kinderen wordt geboren in armoede.

De Armoedebaarometer 2016 meet het jaar 2014. Veel maatregelen die mensen voelen in hun portemonnee zijn echter pas later genomen of kwamen pas later in voege. De echte lasten van de besparingen zullen pas in de Armoedebaarometer 2017 te zien zijn. Armoede zal wellicht verder verdiepen en verbreden.

Ondanks de goede initiatieven om de **toegankelijkheid inzake gezondheidszorg** te vergroten zijn er opnieuw onrustwekkende cijfers. 1 op 5 uit het laagste inkomenskwintiel beoordeelt zijn gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht. Opnieuw zien we hier een forse stap achteruit ten opzichte van vorig jaar (met 3 pcp) en tegenover de nulmeting zelfs met 7 pcp. De kloof met alle inkomenskwintielen is daarenboven nog nooit zo groot geweest, namelijk meer dan 11 pcp verschil. Wie arm is wordt ziek, wordt hier manifest. Ondanks de maatregelen blijkt ook dat de betaalbaarheid van de zorg voor deze gezinnen problematisch wordt.

Zowel de federale als de Vlaamse regering zetten stevig in op maatregelen om **mensen aan het werk** krijgen, maar ook om mensen langer aan het werk te houden. Maar veel van deze maatregelen sturen mensen richting armoede. Het armoederisico bij langdurige werklozen is bijna een derde hoger door de versterkte degressiviteit in de werkloosheid. De Vlaamse maatregelen negeren de meest kwetsbare doelgroepen, zoals laaggeschoolden en mensen met een migratieachtergrond. In een context waar amper 52 pct van de laaggeschoolden werk vindt tegenover 85 pct van de

hooggeschoolden is een ander doelgroepenbeleid nodig. 42 pct van de jongeren met een BUSO-opleiding zoekt na één jaar nog steeds werk, in tegenstelling tot alle anderen (11.7 pct). De kloof tussen hoog- en laaggeschoolden blijft dus groeien. De Vlaamse regering heeft nu beslist om meer in te zetten op langdurige werklozen en op 500 bijkomende banen in de sociale economie. Een druppel op een hete plaat.

De wachtlijsten voor een **sociale woning** of een sociaal verhuurkantoorwoning worden elk jaar groter. De groep die in aanmerking komt voor een sociale woning groeit daarenboven ook aan. Het gaat over meer dan 256.000 gezinnen. Deze groep moet meer dan ooit zien rond te komen op de private huurmarkt waar de huur- en woonlasten veel te zwaar zijn. 26 pct van de huurders tegenover amper 2 pct van de eigenaars vindt de woonlasten te zwaar. De kloof tussen beiden wordt opnieuw elk jaar groter, vandaag 24 pcp, tijdens de nulmeting 19 pcp. Daarnaast stijgen de energielasten¹ waardoor wonen helemaal onbetaalbaar wordt voor veel gezinnen. De vluchtelingencrisis zal de druk op de private huurmarkt enkel nog vergroten. Huisjesmelkers floreren bij het falen van dit (sociaal) woonbeleid.

Gezinnen aan de onderkant van de samenleving komen niet meer rond. De **sociale minima** staan verder dan ooit van de armoedegrens. De laatste drie jaar ligt de armoededrempel steeds verder. Het leefloon ligt in 2014 25 pct verwijderd van de armoededrempel, de werkloosheidsvergoeding 32 pct, het IGO 18 pct en het pensioen 15 pct. Armoede wordt dus structureel. Het federaal armoedeplan van 2016 bevat bovendien geen stappenplan waar de verhoging van de sociale minima tot de armoededrempel aan bod komt.

Kinderbijslag is één van de belangrijke Vlaamse hefboomen om armoede en kinderarmoede structureel aan te pakken. Kinderbijslag zorgt immers voor een halvering van de armoede in de laagste inkomensgroepen (onder de 15.000 euro). Momenteel wordt de hervorming van de kinderbijslag onderworpen aan een armoedetoets. Voor ons is de hervorming van de kinderbijslag pas geslaagd als ze de armoede en de kinderarmoede met meerdere procenten doet dalen.

Hoe erg moet het worden vooraleer de alarmbellen rinkelen?

De **kinderarmoede halveren**, daarop wil mevrouw Homans, Vlaams minister van Armoede, op afgerekend worden. (DS 18 juni 2016). In het voorwoord van de Vlaamse Armoedemonitor (31 augustus 2016) erkent ze dat ze haar eigen doelstelling met betrekking tot kinderarmoede niet zal halen. Zelfs de erkenning van het falen leidt niet tot nieuwe of andere stappen. Er luiden geen alarmbellen op haar kabinet.

De Vlaamse septemberverklaring vermeldt armoede noch sociale correcties. Besparingen om te kunnen investeren en de indexsprong op de kinderbijslag treffen echter opnieuw mensen in armoede.

De **sociale minima tot de armoededrempel** brengen, is een doelstelling van mevrouw Sleurs, staatsecretaris voor armoedebestrijding. Het federaal armoedeplan (juni 2016) bevat geen stappenplan richting optrekken van de sociale minima tot de armoededrempel. Sociale correcties worden herleid tot de uitvoering van de taks-shift, een taks-shift die enkel geldt voor mensen die voltijds werken.

¹ De Armoedebarmometer 2016 werkt met cijfers van 2014, het jaar dat de laagste energieprijzen kende.

De federale begrotingsoefening voor 2016 en 2017 dreigt bovendien een bijkomende last op de schouders van allen te leggen. De zwakste schouders zullen echter meer dan anderen deze last voelen. Zij hebben de laatste jaren al genoeg ingeleverd, minstens 44 euro per maand².

Armoede is een vervelend iets geworden. De Vlaamse en federale regering zwijgen in alle talen. Nergens wordt de last van de besparingen vermeld. De lasten worden enkel verstopt achter een goednieuwsshow. Er is geen sprake meer van sociale correcties. Integendeel, een nieuwe indexsprong (in de kinderbijslag), bijkomende besparingen en belastingen zijn een volgende aanslag op mensen die nu reeds moeten overleven.

Armoede en kinderarmoede nemen toe en zullen de komende jaren nog toenemen. De inleveringen van 2015 en 2016 duwen mensen dieper in de armoede. Als de alarmbellen vandaag niet rinkelen, dan vrezen we voor morgen het ergste. Decenniumdoelen 2017 legt zich niet neer bij een barometer die rood uitslaat. We leggen ons niet neer bij 1.7 miljoen Belgen, waarvan 700 000 Vlamingen, in armoede. We verwachten van regeringen en parlementen eenzelfde houding. Dat veronderstelt wel een (ander) beleid met duidelijke ambities, concrete stappen, een duidelijke timing en concrete maatregelen die de armoede structureel aanpakken:

- **Maak de streefcijfers voor armoedebestrijding op Europees niveau (EU2020) of Vlaams niveau (pact2020) bindend;**
- **Ga voor de sociale vooruitgang voor de laagste inkomensgroepen;**
- **Pas de armoedetoets effectief toe op alle begrotings- en beleidsmaatregelen;**
- **Maak een concreet stappenplan om armoede op 10 jaar tijd te halveren;**
- **Geef de bestrijding van ongelijkheid en de daarbij horende herverdeling een belangrijke plaats in het beleid;**
- **Investeer in onze sociale voorzieningen: onderwijs, gezondheidszorg, sociale huisvesting, ...**

Decenniumdoelen 2017 is een samenwerkingsverband van organisaties en sociale bewegingen die de leefsituatie van mensen in armoede structureel willen verbeteren.

² http://www.decenniumdoelen.be/documenten/160215_Studiebesparingen.pdf